

Popis reprezentativní knihy – tzv. Quick Scan

Základní dílo ruské realistické literatury, kánon; kniha několikrát divadelně ztvárněna (Leo Birinski: Raskolnikoff) a zfilmována (německá, francouzská, švédská, ruská, finská, americká produkce).

Dimenze	Ukazatel	Popis (komplikující faktory)
<i>Základní požadavek upoutat</i>	Čas	450 stránek (dva dny intenzivního čtení, jeden až dva týdny s přestávkami)
	Zájmy	Hlavní postavou je mladý, inteligentní bývalý student Raskolnikov. Studentům by mohl být blízký věkem. V knize je zobrazován vztah mezi mužem a ženou v různých rovinách. Partnerské vztahy jsou aktuální v každém věku, ale u studentů obzvlášť. V knize Zločin a trest nejde primárně o partnerské vztahy, ovšem mezilidské vztahy obecně, jejich složitost a problémovost, jsou důležitou součástí tohoto díla.
	Čtenářská zkušenost	Při četbě textu je důležitá dřívější čtenářská zkušenost (především psychologického románu a jiných realistických děl – př. Gogol).
	Všeobecné znalosti	Historické znalosti - obraz Ruska v 1. pol. 19. století. (sociální rozvrstvení společnosti, způsob života). Znalosti z oblasti psychologie - psychický stav člověka po spáchání činu (pocity viny, výčitky svědomí, šílenství, psychóza).
	Oborově specifické znalosti a zkušenosti	Čtenář by měl mít povědomí o situaci v Rusku v 1. pol. 19. století, ruské realistické literatuře a psychologické próze (student tak lépe pochopí záměr autora a hlavní myšlenku díla).

<i>Obeznašenost s literárním stylem</i>	Slovní zásoba	Dílo je po jazykové stránce velmi srozumitelné až na pár archaismů (zapalovat dutinku, drahý tyl, hrýzt, hulán). V díle se objevují citáty v latině, francouzštině, němčině. Sofistikovaným jazykem hovoří vzdělané a inteligentní postavy (Raskolnikov, Lužin). Co se týče jazyka postav, lze nalézt některé základní odlišnosti. Z jejich řeči dokážeme usoudit něco o jejich sociálním postavení (nadřazenost – podřazenost), něco o jejich životě obecně (vyprávění opilého Marmeladova). Neméně zajímavé je neuvádění celých ulic (pro autora nejsou podstatná konkrétní místa, jde mu o vnitřní svět hrdinů, jeho složitost a tajemnost; názvy ulic nejsou uváděny úplně, aby byly tajemnější, stejně jako tajemný je hlavní hrdina Raskolnikov; neuvádění celých ulic jen umocňuje zvláštní atmosféru knihy), např.: „Začátkem července v době velkých veder, vyšel v podvečer ze svého pokojíku, který měl pronajatý v S-ské ulici, mladý muž a pomalu, skoro nerozhodně se loudal ke K- mostu.“
	Větné konstrukce	Větné konstrukce jsou ve většině případů krátké a srozumitelné. V textu se objevují také dlouhá souvětí, která se někdy zdají krkolomná („Uvědomoval si samozřejmě, že Sonin případ je společensky jev náhodný, ačkoliv naneštěstí zdaleka ne ojedinělý ani výjimečný.“).
	Stylistika	Jazyk není příliš metaforický, ale spíše srozumitelný. Odpovídá zásadám prozaického žánru psychologického románu. Autor detailně popisuje niterný stav ústředních postav.
<i>Obeznašenost s literárními postupy</i>	Děj	Sečtený čtenář při četbě textu udrží pozornost (příběh je čím dál napínavější, stále graduje, a čtenář je tak vtážen do děje a je nucen ke čtení, aby se dostal k samotnému rozuzlení). Děj v díle nemá zcela důležitou roli (je východiskem pro sled myšlenek – vnitřních monologů, nedokončených dialogů či snů). Problematika textu by mohla být spatřována při rozlišování snů/myšlenek a reality. Děj je také inhibován popisy (ty jsou ve většině případů dlouhé, ale velice dobře představitelné – jsou v textu důležité, jelikož dokreslují děj a směřují k pochopení významu díla).

Časový sled	Chronologický kompoziční postup, někdy i retrospektiva (dopisy, vyprávění Marmeladova, Raskolnikovy myšlenky). Kontinuitu děje narušují Raskolnikovy monologické úvahy, jeho sny. Čtenář by mohl mít obtíže v rozlišení snů a reality. Autor je velmi detailní v popisech (zejména ošklivosti a špíny), což může místy narušovat plynulost hlavní dějové linky. Některé události opakovány vícekrát (jedna postava sděluje již zmíněnou událost jiné postavě). Autor poukazuje na různé vnímání jednotlivých postav. Postava interpretuje zmíněnou událost po svém. Čtenář se tak dozvídá více o vnímání dané postavy.
Dějové linie	Hlavní děj tvoří vražda lichvářky a její sestry, které zabije mladý student Raskolnikov. S touto událostí se pojí další momenty, které se proplétají převážně s vnitřními úvahami, sny, sáhodlouhými popisy. Nezkušený čtenář se tak může v textu ztrácet.
Perspektiva	Vyprávění v er-formě (většinou vše viděno z pohledu Raskolnikova). Vypravěč heterodiegetický je nestranný, zná skryté myšlenky postav, nahlíží do zákulisí příběhu, ale nehodnotí. V některých pasážích však dochází ke střídání vypravěčských perspektiv a objevuje se vypravěč osobní (monologické úvahy Raskolnikova).
Smysl	V knize má každá věta své místo (věty na sebe navazují, jedna bez druhé by ztrácela smysl), čtenáři proto vyplyne hlavní poselství textu až po celkovém přečtení díla (spravedlnost člověka vždy dohoní – ať dřív či později; člověk stále žije s výčitkami svědomí – a to je ten největší trest). Text je náročný na rozlišování úrovní (rozpoznání reality, pochopení psychologie a myšlenek postav, filozofický odkaz) a prvků (témata – vražda, vztahy), které text obsahuje. Nezkušený čtenář tak může text brát jako jakýsi detektivní příběh a nemusí se zamýšlet nad důležitou myšlenkovou linií.

<i>Obeznaménost s literárními postavami</i>	Charakter postav	Složitý psychologický profil hlavní postavy Raskolnikova. Postava prochází vývojem, zpočátku ho děsí samotné myšlenky na zločin, poté ho spáchá a místo výčitek svědomí si svůj čin spíše omlouvá s tím, že ho spáchal pro lepší budoucnost sebe, své matky i sestry. Navíc často uvažuje nad tím, zda je vražda staré, hloupé, zlé ženy vůbec zločinem. Raskolnikov je postavou rozpolcenou a názorově rozkolísanou. Je tajemný, nepředvídatelný, pro čtenáře obtížně pochopitelný. Raskolnikova povaha je melancholická, uzavřená, má sklony k altruismu. Často se u něj střídají nálady. Rodina je pro něj velmi důležitá. Zajisté je velmi inteligentní. (způsob jednání s lidmi). Je možné, že do této postavy promítá autor, vzhledem ke své minulosti, sám sebe a své názory.
	Počet	Hlavní postava zcela jasně rozpoznatelná (Raskolnikov). Vedlejší postavy (postupným čtením se čtenář ve vztazích mezi nimi orientuje), problém by mohla činit jména (Lužin, Raskolnikov, Marmeladov).
	Vztahy	Povaha vztahů psychologická i sociologická. Volbou jazyka postav jsou vyjádřeny vztahy nadřazenosti a podřazenosti. Objevuje se spleť různých vztahů a jejich složitá psychologie (vztahy v rodině, partnerské vztahy, obecně mezilidské vztahy). Zajímavý je zejména vztah Raskolnikova a Soni. Ona ho má ráda, on však své city vůči ní nedává příliš najevo. Až v závěru se dozvídáme, že si uvědomuje, že Sonu miluje a je pro něj velmi důležitá. Problém individualit a vyrovnání se sebou samým. Složitý vztah k sobě samému a obtížné pochopení sebe sama (Raskolnikov).